

EL plastistrateegia – pakendite tootjavastutus ja selle organiseerimine

MONIKA ROMENSKA

EXPRA – laiendatud tootjavastutuse liit

26 liiget - tootjavastutuse organisatsioonid

Omanikud on pakendiettevõtted, kasumit ei jaotata

Osutavad

200

miljonile

Inimesel

Teenuseid pakendite kogumise, sorteerimise ja ringlussevõtu valdkonnas

omavad

20

aasta

Kogemusi jäätmekäitluse vallas

Tagavad ringlussevõtu ja taaskasutuse

20

Miljoni tonni

Pakenditele igal aastal

Mis on laiendatud tootjavastutus?

OECD “keskkonnapoliitika mille puhul tootjate vastutus toote eest laieneb toote elutsükli tarbimisjärgsele faasile”

Eesmärgid

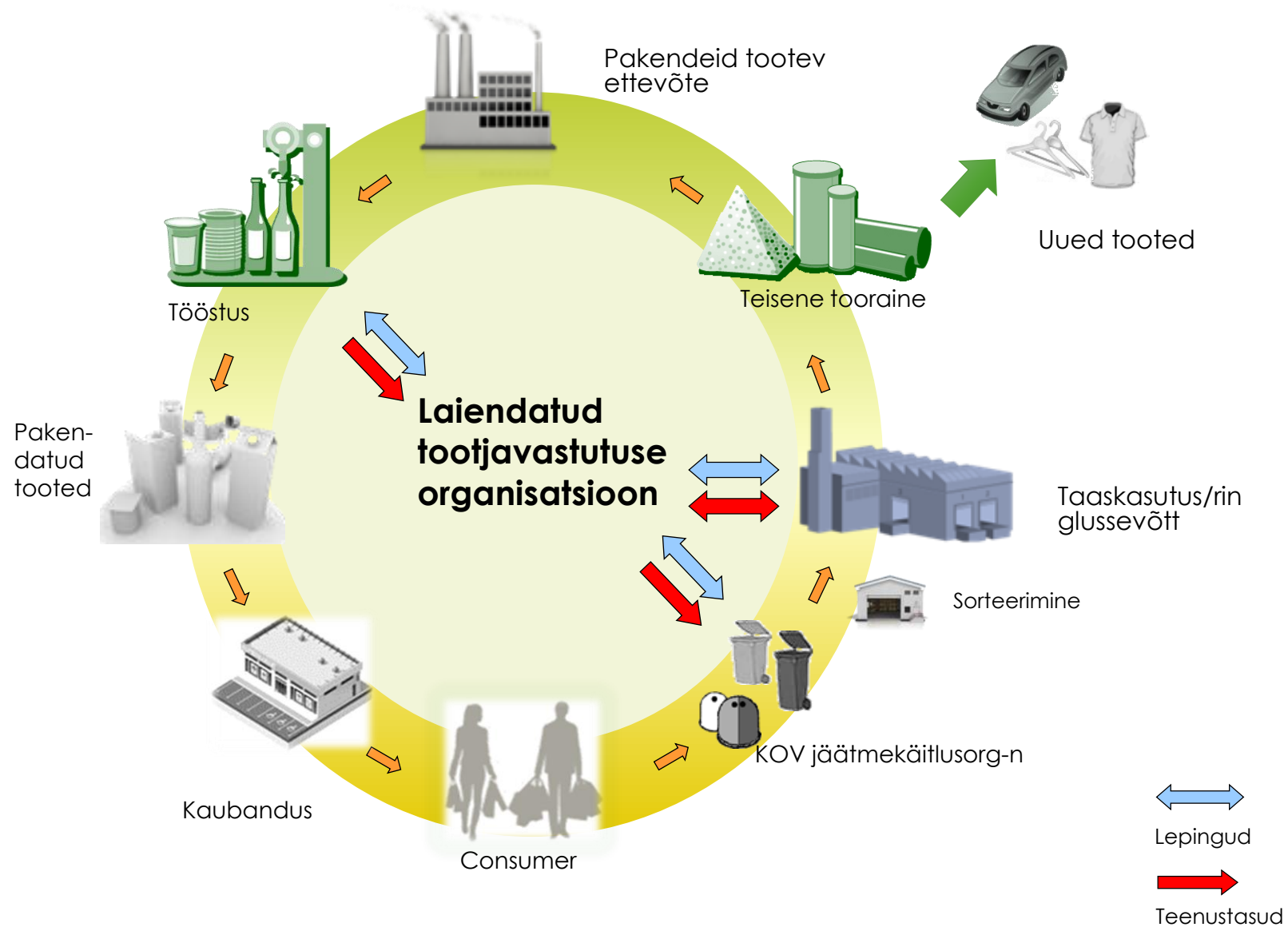
- ✓ Vastutuse üleminek pakendiettevõtetele;
- ✓ Soodustada ecodisain'i - keskkonnasõbralike pakendite ja toodete arendamist;

Jäätmete raam- direktiiv

Laiendatud tootjavastutuse organisatsioonid moodustavad efektiivse jäätmekäitluse olulise osa

Laiendatud tootjavastutuse roll ringmajanduses

Organiseerib tegevusi ja
nende rahastamist

Osapooled: Rollid ja vastutus

Ministeerium/seadusandja:

- Seadusandluse raamistik;
- Org-e suunamine akrediteeringu kaudu;
- Osapoolte vastutuse ja rollide selge piiritlemine;
- Tagab kontrolli ja elluviimise;

Pakendiettevõtted:

- Aktiivne osalus süsteemi kujundamisel;
- Koostöö;
- Loovad ja juhivad efektiivseid tootjavastutuse org-e;

Organisatsioonid:

- Koordineerivad teenuse osutajate tegevust;
- Hanked ja hanketingimused;
- Teenuste kvaliteedi tagamine

KOV:

- Koostöö org-dega
- Liigiti kogumise arendamine ja soodustamine;
- Teenuste kvaliteedi tagamine;

Käitlusettevõtted

- Kvaliteetsed teenused;
- Pakuvad uuenduslikke lahendusi;
- Tegevus on efektiivne ja läbipaistev

Tarbijad/elanikud

Sorteerivad kodudes jäätmeid vastavalt sorteerimisjuhenditele

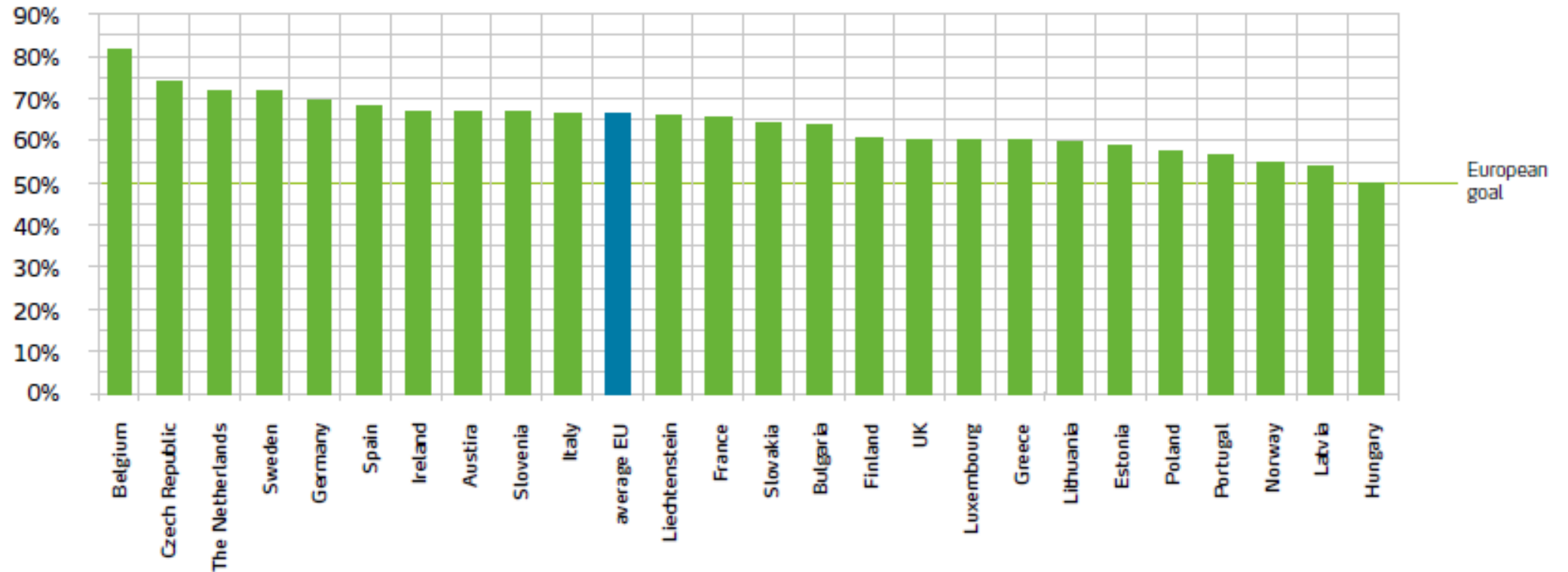
Laiendatud tootjavastutus – üks eesmärk, erinevad rakenduse viisid

EPR süsteem pakendiettevõtjate käes (BE, ES, IT, NL, NO, CZ, FR, IE, PT)	Organisatsioonide konkurents (DE, PL, RO, BG, EE)	'Tradable Credits' Kaubeldavad taaskasutuskinditused (UK)	Organisatsioonid jagavad kogumistaristut (DE, AT)	Organisatsioonid tegelevad eri valdkondadega (RO, BG)
Org-del on oma taristu (EE)	KOV-id organiseerivad kõiki teenuseid (FR, NL, CZ)	Kogumine ja sortimine KOV-ide poolt (BE, ES, IT)	Käivitatud pandipakendi süsteem (DE, NO, SE, FI, EE)	Üks süsteem kodumajapidamiste pakenditele (e.g. BE, FR, ES, IT)
Kodumajapidamiste ja ettevõtete pakendid eraldi (DE, FR, BE, ES)	Sarnased reeglid kõigile pakenditele (e.g. IT, CZ, SK, RO, EE)	Kõik kulud tootjatele (e.g. DE, AT, BE, SE, EE)	Kulude jagamine (e.g. IT, ES, FR)	Kulud sõltuvad tulemusest (UK)
		KOV-id ei osale tegevuses (e.g. DE, AT, SE)		

Pakendite ringlussevõtt

Belgium remains the European leader

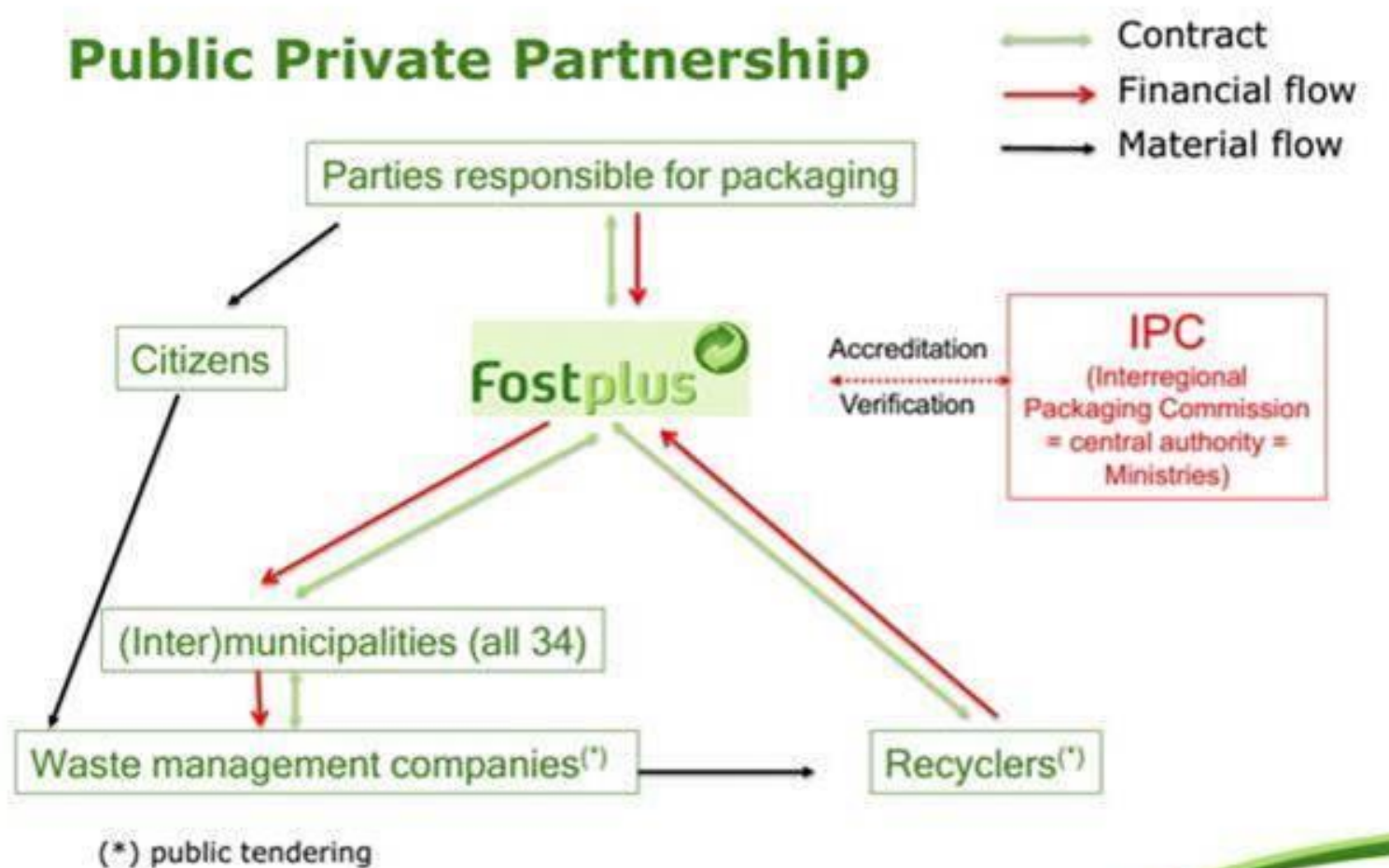
Belgium still surpasses the rest of Europe when it comes to recycling packaging. This is also reflected in Eurostat's latest figures for 2015. The figures include both household and industrial packaging.

FostPlus – parim ringlussevõtu mudel

- EL hinnang: Belgia FostPlus kodumajapidamiste pakendijäätmete süsteemi võib tõenäoliselt pidada parimaks 'kuluefektiivsuse' mõistes, kui kuluefektiivsusna hinnata taaskasutatud ja ringlusse võetud pakendijäätmete kogust võrreldes süsteemi tegevuse kuludega.
- Belgia laiendatud tootjavastutus muutus efektiivseks ja tõhusaks kuna see on toetatud ja saadetud teiste meetmete poolt, näiteks:
 - jäätmetöötuse tehaste kasutamine on kohustuslik vastavalt jäätmehierarhiale
 - pakendiettevõtete ja KOV-ide kohustuslik koostöö
 - maksa-kui –viskad-ära süsteem muudele jäätmetele
 - kohustuslikud teavituskampaaniad
 - igal osapoolel on oma roll

Tegevuse mudel

FostPlus kogumisskeem keskendub kolmele voole

Fost Plus's collection scheme consists of three packaging waste streams

• Glass packaging

• Paper-cardboard (packaging + print)

• Bottles and flasks in plastic, metal packaging and drink cartons

Belgia süsteemi edu valem

- Teenuse eest tasujad pakendiettevõtted on need kes langetavad otsuseid, teevad koostööd KOV-idega ja on kontrollitud riigi poolt
- Kogumine on optimeeritud, standardiseeritud ja rakendatud progressivselt
- Tihe koostöö kõigi osapooltega nii avalikust kui erasektorist (PPP)
- Igal osapoolel on kindel roll
- Kvaliteedikontroll toimub kõigil tasanditel
- Seaduste täitmine on tehtud kohustuslikuks
- Kogumistaristu + teavitatus

FostPlus kogumine on optimeeritud, standardiseeritud ja rakendatud progressiivselt

- Kogumise põhimõtted:
 - sorteerida tuleb tekkekohal
 - kogutakse ainult taaskasutatavaid materjale
 - kõrged kvaliteedinõuded
- Kogumine ja sorteerimine peab olema
 - turuhindadega
 - kajastama efektiivselt tehtud teenuseid
- Koostöö KOV-idega ja nende liitudega - standardleping
- Kogumise ja sortimise avalikud teenused kindlatel tingimustel
- Tasumine: pakendiette võttes maksavad täies ulatuses kogumise, sorteerimise, teavituse, kvaliteedikontrolli, kvaliteediboonuste jne eest

FostPlus võtmenäitajad 2017:

- 700 000 t taaskasutusse
- 78 m€ tulu teenustasudest
- 66 m€ tulu materjalidest

Mis on tootjavastutuse probleemid eri riikides?

- **Pole usaldusväärset ja võrreldavat statistikat** – iga riik tõlgendab mõisteid ja teostab arvutusi erinevalt
- Seadusandluse ebaselgus – valitsuse poolne **nõrk seaduste rakendamine**
- **Ebamäärased reeglid ja loominguiline tõlgendamine** konkureerivate org-de puhul, eriti kui puudub clearing house või keskne kontrollorgan
- **Puudulik taristu** kodumajapidamiste jäätmete kogumiseks ehkki vastavad seadused kehtivad üle 10 aasta
- **Läbipaistvuse** puudumine laiendatud tootjavastutuse süsteemides, nii org-ide kui KOV-ide poolelt
- **Pakendiette võtjate ebapiisav kaasamine** laiendatud tootjavastutuse süsteemidega
- **Osapoolte halvad suhted** koostöö asemel

Ringmajanduse pakett

Avaldati
15 Juuni
2018

Jäätmeid puudutavate seaduste muudatused

- ✓ Jäätmete raamdirektiiv
- ✓ Pakendi- ja pakendijäätmete direktiiv
- ✓ Prügiladirektiiv

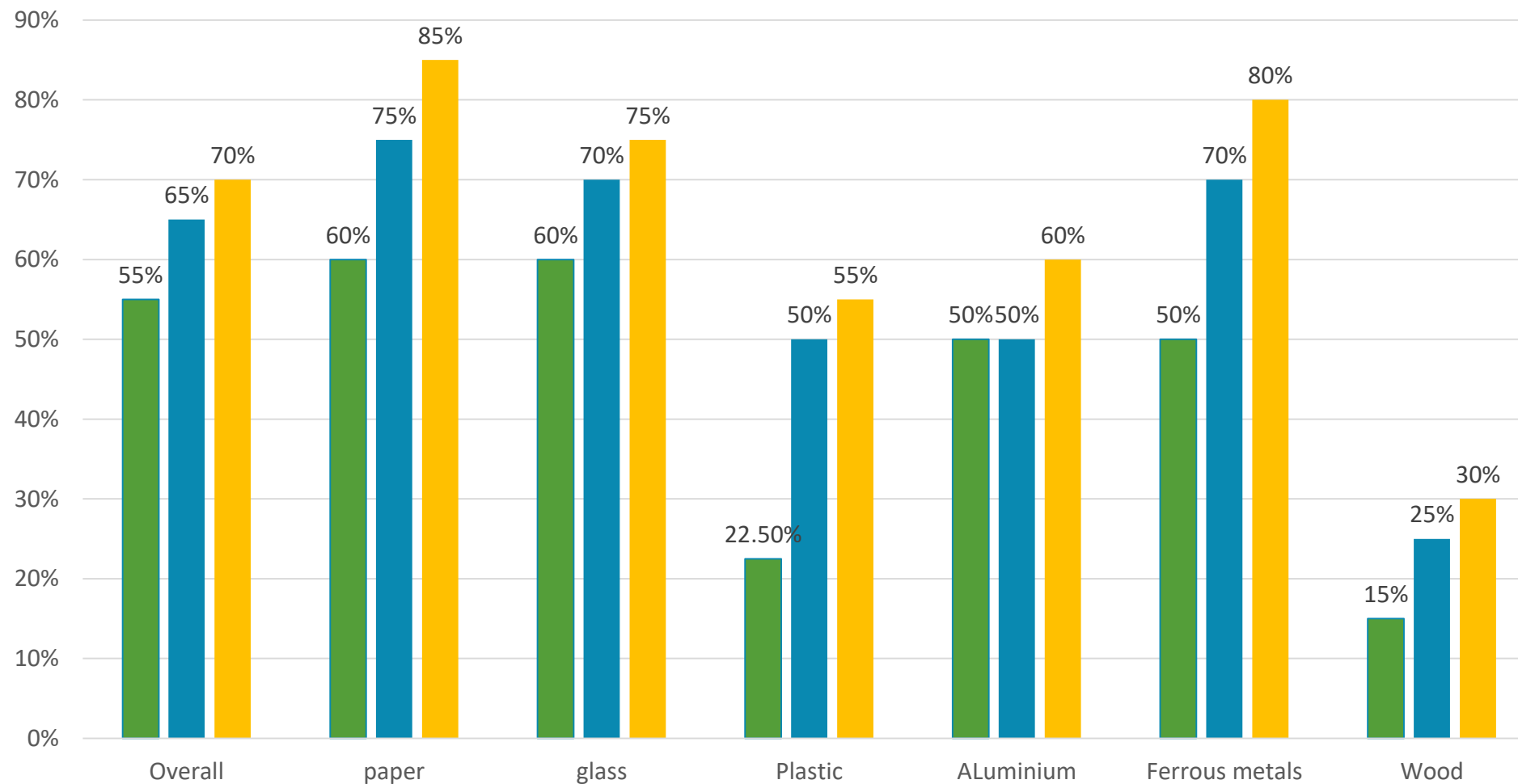
Avaldatud
15
Jaanuar
2018

Plastistrateegia

- ✓ Plasti strateegia kujundamine ja selgitamine
- ✓ Eelnõu vähendamaks teatud plasttoodete mõju keskkonnale (“SUP”)

+ Taaksasutamata plasti maksu ettepanek

EL ringlussevõtu eesmärgid

Jäätmete seadusandluse uuendused– mis muutub laiendatud tootjavastutuse jaoks?

- Jäätmete seadusandlus peaks ühtlustama laiendatud tootjavastutuse põhimõtted terves EL-s.
- Miinimumnõuded puudutavad:
 - Määratletakse kõigi osapoolte kohustused ja vastutused
 - Tuleb luua usaldusväärne aruandluse süsteem ja tagada andmete läbipaistvus
 - Tootjavastutuse kulude selge piiritlemine
 - Eco Modulation põhimõtte rakendamine kajastamine tootjavastutuse teenustasudes
 - Monitooringu ja seaduste täitmise raamistik (kaasa arvatud enesekontrolli mehhanism)
 - Sõltumatu organi asutamine kes peaks monitoorima, kontrollima ja teostama järelvalvet konkureerivate org-de üle

Jäätmeseaduste uuendused – mis edasi?

- Liikmesriikidel on 24 kuud aega siseriiklike seaduste kooskõlla viimiseks direktiivide muudatustega, aeg käivitus juba juunis 2018!
- Uued tootjavastutuse nõuded peavad rakenduma hiljemalt 54 kuu jooksul, see on 2022 aasta lõpuks
- Direktiivid jätavad 'vormid ja meetodid' suures osas liikmesriikide otsustada
- Siiski tuleb liikmesriikidel teavitada Euroopa Komisjoni eelnõudest et saada tagasisidet. Pakendi- ja pakendijäätmete direktiivi reguleerimisala seaduste puhul on teavitusprotsess kohustuslik, et tagada siseturu regulatsioonide toimimine
- Euroopa Komisjoni teavitused vastused tuleb avalikustada nii et liikmesriigid ja osapooled saaksid protsessi mõjutada või kommenteerida

Plasti strateegia - eesmärgid

Parandada plasti ringlussevõtu kvaliteeti ja majanduslikku huvitatust

- Parandada toodete disaini (taaskasutust silmas pidades) ja toetada uuendusi et muuta plasttooted paremini taaskasutatavaks
- Laindada ja tõhustada plastjätmete liigiti kogumist et muuta ringlussevõtu tehaste tooraine kvaliteetsemaks
- Laiendada ja arendada EL siseseid plasti ringlussevõtu võimalusi

Kogumissüsteemide parandamine ja prügistamise vähendamine

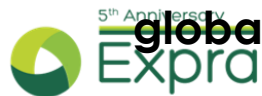
- Hoida ära plastjätmete, eriti ühekordse kasutusega plasttoodete sattumise maa- ja merekeskkonda

Suunata innovatsiooni ja investeringuid ringmajanduse lahenduste suunas

- Finantseerida uuringuid ja innovatsiooniprojekte et strateegiat ellu viia

Harmoniseerida globaalset tegevust

- Võtta Hiina impordi keeldu kui võimalust teatud tüüpi plastide ringlussevõtu tehaste arendamiseks
- Toetada rahvusvahelisi arenguid, näiteks ÜRO trasemel

5th Anniversary
Expra

Extended
Producer
Responsibility
Alliance

Partnerlus on edu vōti!

Tänan!

Kontakt

EXPRA aisbl
2 Avenue des Olympiades
1140 Brussels – Evere
Belgium

Exp^{ra}

Extended
Producer
Responsibility
Alliance